

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/372/2015/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

354/2015. (IX. 24.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2015. július 17-én előterjesztett **panaszát** a 2015. szeptember 24-én - Fráterné dr. Ferenczy Nóra távollétében - megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a T. Rendőrőrs - vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, illetve alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2015. július 17-én, postai úton terjesztette elő panaszát a vele szemben 2015. július 14-én foganatosított rendőri intézkedéssel szemben.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy 2015. július 14-én Ny. településről haladt T. település irányába T. településen áthaladva, amikor egy rendőrautó kezdte el követni T. település irányába. Az úton haladva azt vette észre a panaszos, hogy a rendőrautó nem előzi meg, hanem mögötte mentek kb. 150-200 méterre. A panaszos állítása alapján, ő betartotta a lakott területen belüli sebességet. A falu központja felé haladva azt vette észre, hogy a főúton lévő kocsmánál elkezdett lassítani. A kereszteződéshez érve a panaszos behajtott a kereszteződésbe és belátható útszakaszba. A panaszos elmondása alapján, megállt a STOP táblánál, körültekintően szétnézett és jobbra kanyarodott. A kereszteződéstől kb. 1 km-re lévő boltnál megkülönböztetést használva, 19 óra 30 perc körüli időben állították meg a panaszost a

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

rendőrök. A panaszbeadvány alapján a járműből kiszálló rendőrök letegezték a panaszost, elkérték személyi igazolványát, illetve a forgalmi engedélyt. A panaszos fel volt háborodva, ugyanis állítása szerint a rendőri intézkedésnek nem felelt meg a viselkedésük. A rendőrök körbenézték az autót, mielőtt odaadta a panaszos a személyi iratait. A rendőrök a panaszos mellett ülő utast is igazoltatták. Az intézkedő rendőr az utast rádión keresztül leinformálta. Az információkéréskor az utast, mint bűnelkövetőt azonosította. A panaszos az intézkedő rendőröknek már akkor jelezte, hogy honnan tudják, hogy a panaszos nem állt meg a kereszteződésben, mikor már kb. 1 km távolságra voltak tőle. Továbbá kérdésként felvetette, hogy miért pont ott állították meg, a falu középpontjában. A panaszos azt is elmondta, hogy tudomása szerint a rendőröknek már a helyszínen intézkedniük kellett volna, ha törvényteleniséget követett el. A panaszos nem írta alá azt a nyilatkozatot, melyben elismeri, hogy ő szabálytalanságot követett el. A rendőrök utólag közölték a panaszossal, hogy azért állították meg, mert nem állt meg a STOP táblánál, továbbá közölték, hogy ők a törvény. A panaszos azt nyilatkozta beadványában, hogy megállt az említett táblánál, amit a mellette ülő utas is tud bizonyítani. A panaszos továbbá megemlítette, hogy nem élt vissza azzal, hogy ő a helyi RNÖ elnöke, a helyi önkormányzat képviselője és a TRNÖ elnökhelyettese, 25 éve dolgozik a roma és országos politikában, illetőleg 20 éve van jogosítványa és ismeri a KRESZ-t. Ott ezt nem közölte a rendőrökkel, ezt az információt csupán a Testülettel osztotta meg.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a T. Rendőrőrhöz. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) Sz. G. c. r. alezredes, alosztályvezető 2015. augusztus 10-én kelt jelentésében az alábbi, intézkedésről készült átiratot bocsátotta a Testület rendelkezésére.

A panaszossal szembeni intézkedésre a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 44. § (1) bekezdés b) pontja alapján került sor, annak célja a járőrök által észlelt szabálysértést elkövető gépkocsi használója személyi adatainak a megállapítása volt.

A rendőrrjárőr nem követte a panaszost, mindössze azonos útvonalon haladtak vele és a panaszos járművének sebessége nem indokolta azt, hogy őt megelőzzék. Akkor döntöttek úgy, hogy a panaszost intézkedés alá vonják, amikor szabálysértés elkövetését észlelték és az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján őket intézkedési kötelezettség terhelte.

A panaszos által vezetett személygépjárművet a szolgálati gépkocsi fényhídjának a működtetésével állították meg.

Az intézkedő rendőrök által készített jelentés szerint a panaszost nem tegezték le az intézkedés során, a panaszos volt az, aki a rendőrökkel tegezoleg beszélt.

A panaszost a megállítást követően az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja alapján igazoltatták, és adatait az Rtv. 29. § (3) bekezdése alapján rögzítették, vele szemben az Rtv. 44. § (1) bekezdés c) pontja alapján alkoholszondát alkalmaztak, illetve az Rtv. 84. § (2) bekezdés a) pontja alapján adatait ellenőrizték a polgárok személyi adatainak és lakcímének

nyilvántartásában, az Rtv. 84. § (2) bekezdés g) pontja alapján az általa vezetett gépjármű adatait ellenőrizték a közúti közlekedés i nyilvántartásban.

A panaszossal a helyszínen közölték, hogy azért állították meg, mert szabálysértést követett el, a kihelyezett „Állj! Elsőbbségadás kötelező!” közúti jelzőtábla ellenére az útkereszteződésben nem állt meg. Közölték továbbá, hogy vele szemben szabálysértési feljelentést tesznek. A panaszossal közölték, hogy az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a rendőri intézkedés ellen panasszal élhet a T. Rendőrkapitányságon illetve kérheti, hogy panaszát a Testület vizsgálja ki.

A panaszos a rendőrkapitányságon nem terjesztett elő panaszt.

A panaszossal szemben a T. Rendőrkapitányságon indult szabálysértési eljárás, mely jelenleg is folyamatban van.

2) A panaszolt rendőri intézkedésről Sz. J. r. törm. 2015. augusztus 10-én készítette el rendőri jelentését, amelyből az alábbiak derülnek ki.

Sz. J. r. törm. jelentése alapján, 2015. július 14-én 18 óra, illetőleg 2015. július 15 óra közötti időben szolgálati személygépkocsival F. F. c. r. törm-rel gépkocsizó járőrszolgálatot látott el T. Rendőrőrs illetékességi területén. A szolgálat megkezdését követően T. település Mol Üzemanyagtöltő állomásra mentek üzemanyag vételezése céljából. Miután megtankoltak a szolgálati személygépkocsival visszaindultak T. településre T-án keresztül. Sz. J. r. törm. állítása szerint, 19 óra 20 perc körüli időben észlelte, hogy a T. település S. út –Á. utca- K. M. utca kereszteződésben az előtte haladó, Tiszadob Ságvári utcából a K. M. utcába bekanyarodó személygépkocsi vezetője figyelmen kívül hagyta a kereszteződésben elhelyezett „Állj! Elsőbbségadás kötelező” jelzőtábla utasítását és szabálysértést követett el. Ezt követően a forgalmi helyzet miatt már csak T. település K. M. utcában tudta a r. törm. rendőri intézkedés alá vonni a szabálysértést elkövető fenti hatósági jelzési járművet, valamint annak vezetőjét. A jelentés alapján a rendőri intézkedés megkezdésekor a járművet F. F. c. r. törm. a megkülönböztető fényjelzés használatával megállította. Ezt követően a gépjármű vezetőjének napszaknak, illetőleg a nemnek megfelelő magázódó formában köszönt az intézkedő rendőr, valamint közölte a panaszossal, hogy közúti ellenőrzés céljából állította meg, továbbá felszólította a személyes, valamint az általa vezetett személygépkocsi okmányainak átadására, amelynek az intézkedés alá vont eleget tett. Az intézkedő rendőr a jelentésében meg kívánta jegyezni, hogy az intézkedés alá vont férfi személy már a vezetői engedélye, valamint az általa vezetett gépjármű forgalmi engedélye keresése, átadása során ingerült, feszült volt.

Mind ezután az intézkedő rendőr szemrevételezte a panaszos személyi okmányait, valamint a gépjármű forgalmi engedélyét, amely során megállapítást nyert, hogy a férfi személy a panaszos. Sz. J. r. törm. jelentésében megjegyezte, hogy az okmányok, illetőleg azok érvényességi idejének ellenőrzése közben a panaszos flegma, arrogáns hangnemben tegeződő formában közölte a rendőrökkel, hogy jogszerűtlennek tartja az egész eljárást, mivel az intézkedő rendőr Tiszadada óta követi őt, és a kocsiából kifigyelte, hogy a panaszos cigány és csak ezért állította meg. Továbbá a panaszos kijelentette, hogy feljelenti a rendőröket a Főkapitány úrhoz, mert a rendőrök mindig őt „baszogatják”.Elmondása alapján dolgozott már ilyen rendőr T. településen, de majd ő tenni fog ez ellen.

A jelentés szerint, ezt követően Sz. J. r. törm közölte a panaszossal, hogy a rendőri intézkedést megelőzően a T. település, S. –Á. –K. M. utcák kereszteződésében figyelmen kívül hagyta az „Állj! Elsőbbségadás kötelező” jelzőtábla utasítását, valamint, hogy szabálysértés elkövetése végett vont rendőri intézkedés alá. A panaszos közölte a rendőrrel, hogy ő tudja, hogy a Stop táblánál meg sem kell állni, ha a kereszteződés kellőképpen belátható. Ezután a rendőr a panaszost, valamint az általa vezetett személygépkocsit az EDR rádión keresztül leellenőrizte az Országos Körözési Információs Rendszerben, amely során megállapítást nyert, hogy abban nem szerepelnek. A rendőri intézkedés során a panaszos által vezetett járműben a jobb első ülésen utasként tartózkodott még egy nő is, akit szintén igazoltatott Sz. J. r. törm. A hölgyet felszólította, hogy igazoltatás céljából adja át a személyazonosító igazolványát, amelynek eleget tett. Az igazoltatás során a panaszos gúnyosan, flegma hangnemben tegeződve megkérdezte az intézkedő rendőrtől, hogy mit fog csinálni az utassal, elő fogja állítani. Ezután a hölgyet is ellenőrizte Sz. J. r. törm. az EDR rádión keresztül az Országos Körözési Információs Rendszerben, amely során az EDR rádió azt az információt jelezte, hogy az intézkedés alá vont szerepel a Körözési Információs Rendszerben. Ezt követően a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság Tevékenység-irányítási Központ (továbbiakban: TIK) segítségével ismételt leellenőrizte, amely során a TIK ügyeletvezetője arról tájékoztatta a rendőrt, hogy a hölgyet nem körözik.

A rendőri jelentésből az is kiderült, hogy a rendőri intézkedés során Sz. J. r. törm. a panaszossal szemben Drager típusú alkoholszondát alkalmazott, amely a kifújást követően negatív értéket mutatott. Ezt követően az intézkedés alá vont személlyel közölte Sz. J. r. törm., hogy ellene az általa elkövetett kisebb fokú közúti közlekedési szabályok megsértése végett a T. Rendőrőrsön szabálysértési feljelentést kezdeményez Állj! Elsőbbségadás kötelező jelzőtábla figyelmen kívül hagyása miatt. A szabálysértés elkövetése végett Sz. J. r. törm. helyszíni bírságot nem ajánlott fel, mivel már az intézkedés elején közölte a panaszos, hogy szerinte az intézkedés jogszerűtlen, továbbá feljelenti az Sz. J. r. törm.-t, illetőleg a szabálysértés tényét sem ismerte el. A jelentés alapján a panaszos kijelentette, hogy ő akkor sem ismeri el a szabálysértés elkövetését, valamint hogy nyugodtan feljelentheti Sz. J. r. törm., ők is ketten vannak, és a rendőrök is majd meglátják, hogy kinek fognak majd hinni. Sz. J. r. törm. a szabálysértési feljelentéshez nyilatkozta a panaszost a személyi körülményeiről, amely során családi állapotáról, valamint az eltartottak számáról nyilatkozott; a többi kérdésre nem válaszolt. Ezután Sz. J. r. törm. tájékoztatta a panaszost, hogy szabálysértési eljárás lefolytatása során a szabálysértési előadó fogja majd idézni a T. Rendőrkapitányságra, amelyet megértett és tudomásul vett. Továbbá felvilágosította arról is, hogy a rendőri intézkedéssel szemben panasszal élhet a T. Rendőrkapitányságon illetőleg a Testületnél, amelyet szintén megértett és tudomásul vett.

A Testület által feltett kérdésekre reagálva Sz. J. r. törm. jelentésében előadta, hogy a rendőri intézkedés során az intézkedés alá vont személynek a kellő tiszteletet megadta, végig magázódó formában, tisztelettudóan kommunikált vele. T. településről T. településre a panaszost nem követte, az általa elkövetett szabálysértés végett vont rendőri intézkedés alá. A panaszos az intézkedés során mindvégig arrogáns, flegma magatartást tanúsított, amely során végig tegeződött, illetőleg többszöri alkalommal trágár szavakkal illetve a rendőröket, hogy ők „baszogatják”, valamint egyszeri alkalommal kijelentette, hogy szerinte „fajgyűlölők”.

A jelentésben Sz. J. r. törm azt is közölte, hogy nincs tudomása arról, hogy a panaszos terjesztett-e elő panaszt ellenük a rendőri intézkedéssel kapcsolatban a T. Rendőrkapitányságon.

3) F. F. r. törm. 2015. február 10-én készítette el az intézkedésről rendőri jelentését. Tekintettel arra, hogy e jelentés szinte szó szerint megegyezik az előző alpontban ismertetett jelentésben foglalt tényállással, a Testület eltekint ennek részletes ismertetésétől, és csak az előző pontban még nem közölt, új érdemi információkat prezentálja.

F. F. r. törm. jelentése alapján, a T. településen lévő benzinkútról tartott Sz. J. r. törm-rel a szolgálati helyük irányába, miután megtankolták a szolgálati járművet. T. települést elhagyva a panaszos által vezetett jármű mögött haladtak. F. F. r. törm. közölte, hogy az intézkedést megelőzően a panaszost nem ismerte, vele szemben korábban nem intézkedett. G. J. által vezetett jármű mögé érve, nem előzte meg azt, mivel a panaszos által vezetett jármű sebessége nem indokolta az előzést. F. F. r. törm. kiemelte jelentésében, hogy miután a panaszost felszólították, hogy adja át személyi igazolványát, lakcímkártyáját, vezetői engedélyét, illetőleg a jármű forgalmi engedélyét, a panaszos folyamatosan azt hangsúlyozta, hogy feljeleníti a rendőröket, és elintézi, hogy jövő héten már nem lesznek rendőrök. Továbbá a panaszos kötekedő magatartást tanúsított, és közölte azt is, hogy minek foglalkoznak vele az intézkedő rendőrök, inkább menjenek fogják el a bűnözőket, illetőleg azt kérdezte, hogy minek „szirénáznak” utána a fél falun keresztül. Erre reagálva F. F. r. törm. közölte a panaszossal, hogy megkülönböztető hangjelzést nem használtak, tehát nem „szirénáztak”. A panaszos erre azt válaszolta, hogy lehet itt szavakkal játszani, de úgymint neki van igazsága.

A jelentés szerint, az intézkedés biztosítása során a panaszos megnyugtatása érdekében, F. F. r. törm. próbálta neki megmagyarázni, hogy nem követték, hanem a tiszadobi rendőrörsre tartottak, azonban ő ezt nem értette meg. Az intézkedés során a panaszos próbált az intézkedésről hangfelvételt készíteni, mely során közölte vele F. F. r. törm., hogy teljesen feleslegesen próbál felvételt készíteni, mert elhiheti, hogy vele szemben jogszerű, szakszerű, kulturált és differenciált intézkedést foganatosítanak, mivel ellenkező esetben nekik, rendőröknek származna bajuk.

F. F. r. törm. jelentéséből az is kiderül, hogy a panaszos mellett helyet foglaló hölgy igazoltatása során, a panaszos kötekedő és tegeződő hangnemben közölte, hogy az intézkedő rendőrök fajgyűlölők, illetőleg azt, hogy a panaszos a T. Rendőrkapitányság kapitányságvezetőjénél is feljeleníti őket, mert intézkedni merészeltek vele szemben.

4) A rendőrség mellékelte a szabálysértési ügyben panaszossal szemben tett feljelentését.

A feljelentés alapján a szabálysértés 2015. július 14-én, 19 óra 20 perckor történt, ezenkívül a feljelentés Sz. J. r. törm. jelentésében előadottakkal szinte megegyező tényállást tartalmaz, így ennek ismételt közlésétől a Testület eltekint.

5) A rendőrség mellékelte továbbá a panaszos szabálysértést elkövetők személyi körülményeiről tett nyilatkozatát, melyben a panaszos közli nevét, anyja nevét, születési helyét, idejét, személyazonosító igazolvány számát, gépkocsija rendszámát, vezetői engedélye számát, és kategóriáját. Valamint a panaszos nyilatkozott arról, hogy családi állapota alapján nőtlen, nincsenek eltartott gyermekei, továbbá jelenlegi foglalkozásáról, munkahelyéről, és

havi keresetéről nem nyilatkozott. A nyilatkozaton található továbbá az, hogy a szabálysértést mikor, hol, és milyen magatartás kifejtésével követte el, illetőleg az, hogy az panaszos nem ismeri el a fenti szabálysértés elkövetésének tényét.

6) A rendőrség egy darab 30 perces videofelvételt bocsátott a Testület rendelkezésére, amelyen a következők láthatóak. A felvételen egy útkereszteződés szerepel. A rendőri jelentés alapján, T. település S. út- Á. utca- K. M. utca kereszteződése. A panaszos kereszteződésen való áthaladásáig 33 autó, és 9 kerékpár, illetőleg 1 motorkerékpár haladt át az útkereszteződésen. A panaszos a videofelvételen 18 perc 45 másodperckor, azaz a felvétel készült napján 19 óra 16 perckor tűnt fel. A videofelvétel alapján 18 perc 48 másodperckor a panaszos az útkereszteződésbe haladva, jobbra kanyarodás előtt nem állt meg az „Allj! Elsőbbségadás kötelező!” jelzőtáblánál. A panaszos után közvetlenül 18 perc 54 másodperckor tűnt fel a rendőrautó, amely az útkereszteződésben a panaszos után kanyarodott jobbra.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásával összefüggésben a következő megállapításokra jutott.

1) A Testületnek a panaszos által, a beadványában előadottak kapcsán elsőként saját hatáskörét kellett megállapítania.

A panaszos sérelmezte, hogy vele szemben olyan cselekmény miatt fogatosítottak intézkedést, illetőleg indult szabálysértési eljárás, amelyet el sem követett el. A panaszos vitatja azt, hogy ő nem állt volna meg az „Allj! Elsőbbségadás kötelező” jelzőtábla előtt.

A Testület hatáskörével kapcsolatban hivatkozik az Rtv. 92. § (1) bekezdésére, amely szerint azon rendőri intézkedéseket és mulasztásokat vizsgálhatja, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

– a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

– a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.) tekintetében van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A 2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről (továbbiakban: Szabs. tv.) 99. § (1) bekezdése alapján helyszíni intézkedés során a szabálysértés elkövetését elismerő személlyel szemben helyszíni bírság kiszabásának van helye. A Szabs. tv. 78. § (1) bekezdése alapján a szabálysértési eljárás feljelentés, vagy a szabálysértési hatóság vagy a bíróság hivatali hatáskörében szerzett tudomása, illetve a helyszíni bírság kiszabására jogosult szerv vagy személy általi észlelés

alapján indul meg. Mindezek alapján a rendőrség szabálysértési hatóságként végzett tevékenységére a Szabs. tv. rendelkezései az irányadók.

Mivel a rendőrség jelen tevékenységét a Szabs. tv. és nem az Rtv. szabályozza, így a Testület hatáskörének hiányában nem vizsgálhatja felül a szabálysértési eljárás során, szabálysértési hatóságként megtett jogi aktusokat, tekintettel hatáskörének hiányára. A panaszos a Szabs. tv. által biztosított jogorvoslati lehetőségeket veheti figyelembe esetleges sérelmeinek orvoslására.

A fenti hatásköri rendelkezés alapján a Testület hatásköre nem terjed ki a közlekedési szabálysértés vizsgálatára, nem értékelheti, hogy a panaszos elkövetett-e a közlekedési szabálysértést, ezért a Testület nem vizsgálhatta a panasz azon részét, amelyben a panaszos a szabálysértés elkövetését vitatja.

IV.

A Testület azonban megvizsgálta a panaszossal szemben foganatosított közlekedésrendészeti intézkedést, hogy azt vajon kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában foganatosította-e a rendőrség a panaszossal szemben. Ezen kívül a panaszos a rendőrök szolgálati fellépésére vonatkozó kifogása kapcsán is állást foglalt.

A Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszos Magyarország Alaptörvénye II cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát, illetve a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként megvizsgálta a panaszossal szemben foganatosított közlekedésrendészeti intézkedést.

A rendőrség tájékoztatása szerint a szóban forgó járőrpáros szolgálati gépjárművel látta el 2015. július 14-én a szolgálati feladatait, amikor azt tapasztalták, hogy a panaszos nem állt meg az „Állj! Elsőbbségadás kötelező! jelzőtáblánál, amely alkalmas volt szabálysértés megvalósítására. Így a szabálysértés észlelése adta meg a felhatalmazást a panaszossal szemben kifejtett közlekedési rendészeti intézkedés végrehajtásához.

A rendőrség feladata az Rtv. 1. § értelmében a közbiztonság és a közrend védelme, az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése, az államhatár rendjének fenntartása, a terrorizmus elleni küzdelem és az Rtv-ben meghatározott bűnmegelőzési, bünfelderítési célú ellenőrzés. A rendőrség a bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében: szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében (Rtv. 1. § (2) bekezdés 2. pont), közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el (Rtv. 1. § (2) bekezdés 4. pont).

Az Rtv. 44. § (1) bekezdés b) pontja szerint a rendőr közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

A panaszos igazoltatásával kapcsolatban a Testület utal rá, hogy az Rtv. 29. § (1) bekezdésének a) pontja szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség, a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése azzal egészíti ki a fenti szabályt, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

A 8. § szerint pedig a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

A Szolgálati Szabályzat 9. § (3) bekezdése szerint a rendőrt közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés észlelése vagy tudomására hozása esetén abban az esetben terheli a közigazgatási hatósági eljárás lefolytatása érdekében szükséges intézkedési kötelezettség, ha

- a) ilyen jellegű szolgálati feladat ellátására kapott utasítást, vagy
- b) intézkedése során ilyen jogsértést észlel, és - amennyiben ez az eljárás lefolytatásának jogszabályi feltétele - rendelkezik a tevékenység ellátáshoz, illetve a szabályszegés dokumentálásához szükséges technikai eszközzel.

A rendőrök az intézkedés jogalapjaként azt határozták meg, hogy észlelték amint a panaszos a fentebb említett keresztesződésben elhelyezett „Állj! Elsőbbségadás kötelező!” jelzőtáblánál nem állt meg. Ezáltal pedig a panaszos magatartásával szabálysértést valósított meg.

A Szabs. tv. 224. §-ának (1) bekezdése szerint, aki a KRESZ-ben meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217-222. §§ szerinti szabálysértés nem valósul meg, szabálysértést követ el.

A KRESZ 12. § (1) bekezdés b) pontja szabályozza az „Állj! Elsőbbségadás kötelező!” táblára vonatkozó piktogramot és annak jelentését. E szerint „a tábla azt jelzi, hogy az útkeresztesződésnél – a megállás helyét jelző útburkolati jel előtt, ilyen útburkolati jel hiányában az útkeresztesződésbe való behaladás előtt – meg kell állni, és az a) pontban említett úton érkező jármű részére elsőbbséget kell adni.”

A KRESZ 28. § (2) bekezdés b) pontja szerint a másik jármű érkezési irányától függetlenül elsőbbséget kell adni az útkeresztesződésben az olyan útról érkező járművel, amelyen az útkeresztesződés előtt „Elsőbbségadás kötelező” vagy „Állj! Elsőbbségadás kötelező!” jelzőtábla van, a keresztesző – illetőleg a kiegészítő táblán vastag vonallal jelzett – útról érkező jármű részére.

A hivatkozott jogszabályi rendelkezésekből kitűnik, hogy az Rtv. 44. §-a alapján a rendőr jogosult valamennyi, a közlekedésben résztvevő járművet közúti ellenőrzés alá vonni és ezen közlekedésrendészeti intézkedés során ellenőrizheti mind a közlekedési rendszabályok megtartását, mind pedig a jármű közlekedésbiztonsági állapotát. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben – tehát akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal – megilleti. Míg az Rtv. 29. § alapján a rendőri intézkedéshez az szükséges, hogy a rendőr valamilyen jogellenes cselekmény gyanúját észlelje.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (jelen esetben szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A rendőrség állítását erősíti meg a Testület rendelkezésére, az intézkedés előzményeként megjelölt szabálysértés elkövetését dokumentáló videofelvétel. Ezen jól kivehető, hogy az érintett kereszteződésben el van helyezve egy STOP tábla és ezen jelzést a panaszos figyelmen kívül hagyta, amikor lassítás és megállás nélkül hajtott be a kereszteződésbe.

A panaszossal szembeni közlekedésrendészeti intézkedésre a rendőrség észlelése, vagyis az adott okot, hogy a panaszos nem állt meg az „Allj! Elsőbbségadás kötelező!” jelzőtáblánál. Etekintetben felmerült a gyanú szabályszegés elkövetésére, amelyről a rendőrök csak úgy győződhetek meg, ha a panaszost intézkedés alá vonják, hiszen ezt a gyanút csakis a panaszossal szembeni intézkedés végrehajtása gyengítheti, alapozhatja meg avagy zárhatja ki. Így ezen körülményre tekintettel a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga a vele szemben foganatosított közlekedésrendészeti intézkedés miatt.

A Testület, mivel nem szabálysértési hatóság, ezért nem értékelhette azt, hogy valóban elkövette-e a szabálysértést a panaszos, de azt figyelembe vette, hogy a rendőrség oldalán fennállhatott az a minimális fokú gyanú, amely a rendőri intézkedés megkezdéséhez szükséges, így a rendőrség az Rtv. 44. §-a alapján kellő jogalap birtokában kezdeményezett intézkedést a panaszossal szemben, így nem szenvedett sérelmet a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga.

2) A panaszos sérelmezte a rendőrség szolgálati fellépését, hiszen a rendőr őt az intézkedés során végig tegezte.

A rendőrség határozottan visszautasította a panaszos állításának a valóság alapját, hiszen az intézkedés során mindvégig magázódó formában köszöntek, illetőleg beszéltek a panaszossal. A panaszos végig flegmán, és arrogánsan viselkedett az intézkedés során és folyamatosan kifogásolta annak jogalapját és azzal kapcsolatban nemtetszését fejezte ki. A rendőrségi jelentések alapján a panaszos volt az, aki letegezte a rendőröket, továbbá többször hangsúlyozta, hogy feljelenti a rendőröket, és elintézi, hogy jövő héten már nem lesznek rendőrök.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számon kérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Tekintettel arra, hogy a szolgálati fellépés módjával kapcsolatban a panaszos és a rendőrség is eltérő tartalmú információkat hozott a Testület tudomására, amelyek ellentmondásban állnak egymással, így a Testület nem tudott egy olyan történeti tényállást kialakítani, amelynek tükrében megítélhette volna a panaszos kifogását. A Testület rendelkezésére álló korlátozott számú bizonyítási eszközök és a bizonyítékok csekély volta lehetetlenné tette az ellentmondás feloldását, így ezen körülményre tekintettel a Testület csak úgy határozhatott, hogy a panaszos emberi méltóságához való jogának a sérelme nem megállapítható.

A fentebb tapasztalt, feloldhatatlan ellentmondásra tekintettel a Testület álláspontja szerint a panaszos emberi méltóságához való jogának a sérelme nem megállapítható a rendőr által használt hangnem kapcsán.

V.

A Testület a lefolytatott vizsgálatában megállapította, hogy a rendőrség kellő jogalap birtokában fogatosított közlekedésrendészeti intézkedést a panaszossal szemben, így nem sérült a tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga. A panaszos által, a rendőri fellépésre vonatkozó fellépés kapcsán a Testület a feloldhatatlan, tapasztalt, a két fél tényelődása között feszülő ellentmondásra tekintettel nem tudott olyan tényállást kialakítani, amely tükrében megvizsgálhatta volna a panaszosi kifogást, így csak arra az álláspontra helyezkedhetett, hogy a panaszos emberi méltóságához való jogának a sérelme nem megállapítható.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést fogatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2015. szeptember 24.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes,

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET